

KLAGANDE

[REDACTED]

Ombud:

[REDACTED]

MOTPART

Socialnämnden i Piteå kommun [041-85 Piteå](#)

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Luleås dom den 19 juni 2018 i mål nr 222-18,
se bilaga A

SAKEN

Personkretstillhörighet

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att han ska beviljas insatsen kontaktperson enligt bedömas tillhöra personkretsen i 1 § 2-lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Han anför i huvudsak följande till stöd för sin talan. Diagnosen frontallobsdemens är medicinsk fastslagen och medför påtagliga minnessvårigheter och han behöver hjälp i form av vägledning och påminnelser för att få vardagen och skötsel av den egna personen att fungera. ADL-utredningen (Allmän daglig livsföring) visar på att han kräver uppmaning och handling av någon annan för att kunna genomföra de flesta aktiviteterna. Den stöttning han får ges av hans fru men han har inget skäligt socialt leverne. Att hans fru hjälper honom ska inte ingå i bedömningen i frågan om hans sjukdom ger honom ett betydande begåvningsmässigt funktionshinder. Han ska därför bedömas tillhöra personkretsen i 1 § 2 LSS. Efter förvaltningsrättens dom har kommunen bedömt att han inte heller tillhör personkretsen i 1 § 1 och 3 LSS.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Det är ostridigt att ██████████ drabbats av en bestående hjärnskada i vuxen ålder till följd av frontallobsdemens. Frågan i målet är om hjärnskadan medför att ██████████ har ett betydande begåvningsmässigt funktionshinder.

Av förarbetena till LSS framgår att med personkretsen i 1 § 2 LSS avses motsvarande personkrets som i lagen (1985:568) om särskilda omsorger om psykiskt utvecklingsstörda m. fl., den s.k. omsorgslagen, och att personer som omfattas av denna har funktionshinder som ofta bereder dem sådana svårigheter att de behöver speciella resurser och speciellt kunnande för att få hjälp (prop. 1992/93:159 s. 53). I förarbetena till omsorgslagen anges att

begreppet särskilda omsorger avser att uttrycka att det rör sig om insatser som är speciellt anpassade till behov hos dem som hör till den genom lagen berättigade personkretsen och att den som – eventuellt med stöd av socialtjänsten och hälso- och sjukvården – klarar sig utan särskilda omsorger, inte omfattas av ansvaret enligt denna lag (prop. 1984/85:176 s. 56). Vad gäller den omvårdnad som ingick i de särskilda omsorgerna uttalades bland annat att i omvårdnaden ligger en skyldighet att stödja och hjälpa med dagliga personliga behov som de kan ha svårigheter att själva klara, till exempel hjälp att sköta hygien, att äta, att klä sig, att nå och förflytta sig liksom hjälp med inköp av t.ex. glasögon, kläder, skor och hygienartiklar (a.a. s. 62).

Som förvaltningsrätten redovisat framgår det inte annat av den medicinska utredningen än att [REDACTED] klarar sin allmänna dagliga livsföring med hjälp av viss vägledning och påminnelser som inte kan. Denna hjälp kan inte anses kräva speciella resurser eller ett speciellt kunnande. Mot bakgrund av vad som framkommit om [REDACTED] faktiska hjälpehöv i utredningen instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning att det inte visats att [REDACTED] har därmed inte ett betydande begåvningsmässigt funktionshinder i den mening som avses i LSS. Han omfattas därför inte av personkrets 2 och överklagande ska således avslås.

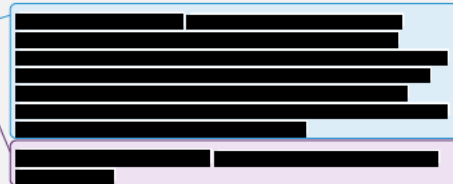
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Charlotte Waas
kammarrättsråd
ordförande

Anders Odmark
kammarrättsråd
referent

Anders Eriksson
tf. kammarrättsassessor

Anna Renvall

**KAMMARRÄTTEN
I SUNDSVALL**

DOM

Sida 4

Mål nr 1800-18

kammarrättsfiskal
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

DOM
2018-06-19
Meddelad i Luleå

Mål nr
222-18

KLAGANDE

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Ombud: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

MOTPART

Socialnämnden i Piteå kommun
941 85 Piteå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Socialnämnden i Piteå kommuns beslut den 6 december 2017

SAKEN

Personkretstillhörighet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i den del det avser [REDACTED]
tillhörighet till personkrets 2 enligt 1 § 2 LSS.

Förvaltningsrätten upphäver Socialnämndens i Luleå kommuns beslut i övrigt
och återförvisar målet till nämnden för vidare utredning av frågan om tillhörig-
het till personkretsar 1 och 3 enligt 1 § 1 och 3 LSS.

Dok.Id 100380

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
0920-22 04 59

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Socialnämnden beslutade den 6 december 2017 att avslå [REDACTED] ansökan om kontaktperson enligt 9 § 4 LSS. Som skäl för beslutet angavs att [REDACTED] inte har behov av insatsen för att tillförsäkras goda levnadsvillkor och att hans behov är tillgodosett. Socialnämnden har även bedömt att [REDACTED] inte kan anses tillhöra personkrets 2 enligt 1 § 2 LSS.

PARTERNAS INSTÄLLNING

[REDACTED] överklagar socialnämndens beslut och yrkar att han ska beviljas kontaktperson enligt LSS. Han anför i huvudsak följande. Han lider av frontallobsdemens. Han kan inte rehabiliteras, utan endast försämras i sjukdomen över tid. Kommunen har ingenting att erbjuda yngre demenssjuka, och en kontaktperson enligt LSS skulle kunna innebära en förbättrad livskvalitet för honom. I praxis har personer med demenssjukdom flera gånger bedömts tillhöra LSS personkrets 2. Enligt nationella riktlinjer för demensvård ska man fokusera på det friska. [REDACTED] är till följd av sjukdomen personlighetsförändrad och har svårt att förstå skriftlig och muntlig information. Han har blivit passiv och saknar initiativförmåga och impuls kontroll. Han lever inte under goda levnadsvillkor och saknar ett socialt nätverk som kan bryta isolering. [REDACTED] och hans hustru bor för närvarande i skilda lägenheter. Hustrun stöttar honom ändå i dagsläget i mycket, bland annat som ledsagare vid besök hos bekanta och även med påminnelser och stöd i vardagen både per telefon och när de träffas. Han har endast sporadisk kontakt med andra anhöriga.

Socialnämnden vidhåller sitt beslut och framför i huvudsak följande. Med LSS förarbeten som utgångspunkt tillhör [REDACTED] inte personkrets 2 enligt 1 § 2 LSS. Hans är sedan tidigare beviljad ledsagare enligt social-

tjänstlagen (2010:110) SoL med 2 timmar per vecka och kommer nu att erbjudas kontaktperson enligt SoL. Hans har beviljats dagverksamhet enligt SoL men har avslutat denna utan att prova på. Det är möjligt att tillgodose [REDACTED] behov genom insatser enligt SoL så att han därmed uppnår skäliga eller till och med goda levnadsvillkor.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

En förutsättning för att [REDACTED] ska vara berättigad söka insatser enligt LSS är att han tillhör någon av de tre personkretsar som anges i 1 § samma lag.

LSS innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Socialnämnden har i det överklagade beslutet kommit fram till att [REDACTED] [REDACTED] inte tillhör personkrets 2, men har samtidigt hänvisat till att behovet för närvarande redan är tillgodosett enligt SoL. En sådan behovsprövning ska dock inte göras i samband med bedömningen av om den enskilde tillhör någon av de personkretsar i 1 § LSS, som kan ha rätt till insatser enligt LSS.

LSS har vidare karaktären av en rättighetslag och insatser enligt denna lag syftar till att tillförsäkra den enskilde goda levnadsvillkor, medan insatser enligt SoL ska tillförsäkra den enskilde skäliga levnadsvillkor. Om en person är berättigad att söka insatser enligt LSS kan den beslutande myndigheten inte hänvisa till möjligheten att istället söka insatser enligt SoL som en grund för avslag på ansökan om LSS-insatser.

Frågan i målet är om [REDACTED] tillhör någon av de personkretsar som anges i 1 § LSS. Identifieringen av personkretsen görs, vad gäller de två första kategorierna, utifrån ett diagnostiskt perspektiv. Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att socialnämnden inte har tagit ställning till frågan om [REDACTED] har någon av de diagnoser som anges i 1 § 1 LSS. Då socialnämnden inte har tagit ställning till frågan är förvaltningsrätten förhindrad att ta upp den till prövning.

Förvaltningsrätten har därefter att pröva om [REDACTED] uppfyller de kriterier som anges i 1 § 2 LSS, det vill säga att han fått ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Socialnämnden menar att [REDACTED] inte uppfyller kriterierna för personkrets 2 och anför att demenssjukdomar enligt LSS förarbeten inte ska ge personkretstillhörighet.

Av rättspraxis framgår idag att flertalet demensdiagnoser kan utgöra en hjärnskada föranledd av kroppslig sjukdom (se RÅ 2008 ref. 78 samt Kamrätten i Göteborgs domar den 8 oktober 2015 i mål nr 588-15, den 28 november 2014 i mål nr 5165-14 och den 29 mars 2010 i mål nr 3292-09). Demenssjukdom är följaktligen en sådan typ av hjärnskada som kan ge personkretstillhörighet enligt 1 § 2 LSS.

Det är ostridigt i målet att [REDACTED] har en frontallobsdemens som påverkar honom i det vardagliga livet. Funktionshindret det medför är be-

stående. Frågan blir om demenssjukdomen medför ett sådant betydande begåvningsmässigt funktionshinder som avses i 1 § 2 LSS.

I utredningen ingår mottagningsanteckning signerad läkare [REDACTED] vid Sunderby Sjukhus den 19 april 2016 och ADL-bedömning utförd den 17 mars 2016 av [REDACTED]. Förvaltningsrätten kan konstatera att det inte framgår av ADL-bedömningen vad [REDACTED] har för profession. Av läkarens anteckning framgår att [REDACTED] har påtagliga minnessvårigheter och att han behöver hjälp i form av påminnelser och vägledning för att få vardagen och skötseln av den egna personen att fungera. Av ADL-utredningen framgår bland annat att [REDACTED] kan redogöra för sig själv och sin identitet, och svara på frågor. Han kan själv göra i ordning frukost och värmer färdigmat till lunch och middag i mikrovågsugnen. Han behöver ibland påminnas om när det är dags att byta till rena kläder och om sin personliga hygien. Han klarar av att åka buss men har svårt att hålla reda på tiderna. Mindre inköp klarar [REDACTED] själv av att genomföra. Han kan städa men uppmärksammar inte om det blir rent. Av ADL-bedömningen framgår sammanfattningsvis att de flera av de aktiviteter som [REDACTED] genomför kräver uppmaning eller handledning av någon annan, men att själva genomförandet sker självständigt och att påminnelser inte alltid krävs. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att [REDACTED] har ett varaktigt begåvningsmässigt funktionshinder, men anser inte att utredningen visar att det är betydande. Han bedöms därför inte tillhöra personkrets 2 enligt LSS. [REDACTED] överklagande i den del det avser tillhörighet till personkrets 2 ska därmed avslås.

Frågan är härefter om [REDACTED] kan anses tillhöra personkrets 3 enligt 1 § 3 LSS. Socialnämnden har inte tagit ställning till denna fråga och förvaltningsrätten är därför förhindrad att ta upp den till prövning.

Socialnämnden har inte tagit ställning till [REDACTED] tillhörighet till varken personkrets 1 eller personkrets 3. Socialnämndens beslut ska därför med hänvisning till instansordningsprincipen upphävas och målet återförvisas till socialnämnden för vidare utredning avseende tillhörighet till personkrets 1 och personkrets 3 enligt 1 § 2, 3 LSS. Det saknas skäl för förvaltningsrätten att gå in på frågan om [REDACTED] tillförsäkras goda levnadsvillkor.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1 C (se bilaga 1).

Niklas Lind
chefsrådman

I avgörandet har även nämndemännen Sverker Hortlund, Agnes Szögi och Kjell Åström deltagit.

Agnes Larsson har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.